

הדלקת נרות
ת"א
16:24
צאת השבת
17:27

פרשת השבוע

שולחן שבת - לפרשת וארא מאת הרב אילן אלסטר רב בית הספר

רעיון מהפרשה: בפרשת וארא מתחילה סדרת "עשרת המכות" מצרים

שמסתיימת בפרשת בא. במכת דם אומר ה' אל משה: "אמור אֶל אֶהָרֹן קַח מִטָּה וְנָטָה יָדָךְ עַל מִימֵי מִצְרַיִם ... וַיְהִי דָם וַהֲיָה דָם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם."

ונשאלת השאלה: מדוע אהרן צריך להכות את המצרים במכת דם ולא משה?

רש"י במקום אומר: "אמור אל אהרן - לפי שהגין [=הגן] היאור על משה כשנשלך [=כשהושלך] לתוכו לפיכך לא לקה על ידו, לא בדם ולא בצפרדעים ולקה על ידי אהרן.

עניין זה של הכרת הטוב כלפי בורא עולם שהציל את משה באמצעות מי היאור שימש מקור להנהגה מיוחדת של אחד מגדולי ישראל וכמו שכותב הרב נבנצאל רב העיר העתיקה בירושלים בספרו לספר שמות: בכ"ח סיון תשנ"א נפטר בירושלים הגאון הגדול הרב ישראל זאב גוסטמן זצ"ל, ראש ישיבת "נצח ישראל" בירושלים. אחד מתלמידיו פרסם רשימה ובה תולדות חיים והנהגות בקודש של רבו הנערץ. בין שאר הדברים המאלפים מובא הספור המופלא שלהלן: "כשאספו הנאצים ימ"ש את כל רבני וילנא כדי להוציאם להורג, הצליח ראש הישיבה להסתתר בדרך נס באחד השיחים שבחצר ביתו, ומשם ברח אחר כך ליערות, בהם שהה בזמן המלחמה עם אשתו ובתו שתחיה. עד שנתיים קודם פטירתו היה ראש הישיבה משקה בכל יום את השיחים בחצר הישיבה בירושלים, כהכרת טובה לבורא עולם שהציל את חייו באמצעות השיחים שהיו בחצר ביתו באותו יום מר בוילנא".

שאלת השבוע: האם מותר לדבר לשון הרע בדרך צחוק?

תשובה: אסור לספר לשון הרע אפילו בצחוק בלבד. התורה אוסרת לדבר בגנותו של הזולת גם אם הדברים נאמרים ללא שנאה וללא כונה לבזות ולהשפיל. לדוגמא: יעקב גער באריה והוכיחו על שדבר לשון הרע על נפתלי. השיב אריה בהתנצלות "לא היתה לי כונה רעה, נפתלי הוא חבר טוב שלי זו היתה רק בדיחה". אריה אינו צודק הטענה שהוא "רק מתבדח" אינה תירוץ ואין בה היתר לדבר לשון הרע. קבוצה מתלמידי ישיבת ראדין נאספה פעם בפורים בביתו של החפץ חיים זצ"ל וערכה הצגה פורימית עליזה. בין הדברים הם רמזו בבדיחות הדעת על אירוע מסוים שגרם מחלוקת גדולה בעולמה של הישיבה, החפץ חיים קם מיד, נזף בבחורים בלשונו הרכה ואמר להם: "אפילו בפורים אדם חייב להימנע מלשון הרע".

דוגמא נוספת: בוקר אחד החליט מר תפוחי, כי הוא מעדיף לעסוק בתורה מאשר להשמע להוראת המלך והוא לא יצא לעבודה, אנשים אחדים התקנאו בו בשל כך ותכננו לפגוע בו. "הי, מה הבאת היום לארוחת צהרים?" קרא אחד מהם בקול רם "תפוחים" ענה לו חברו.

כאשר שמע אחד הנוגשים הממונה עליהם, את המלה תפוחים הוא נזכר במר תפוחי ושם לב שזה לא הגיע לעבודה באותו יום. מיד שלח שוטרים לביתו וציוה עליהם להביאו בעל כרחו (ע"פ ירושלמי פאה א' א').

שאלות בהלכה אמונה ושאר עניני תורה , אפשר לשלוח
elster4@gmail.com

😊 **סיפור לשולחן השבת** – ברכת אשר יצר של רבי אליהו לפיאן זצ"ל

אחד מדמויות ההוד שזיו פניו האיר למרחוק היה הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל, המשגיח הרוחני של הישיבה בכפר חסידים. סיפר אחד מתלמידיו שפעם אחת הוא נסע ברכבת עם רבי אליהו ברכבת מחיפה לירושלים, ושאל אותו האם צריך לברך תפילת הדרך. הרב ענה לו בפליאה: אלא מה? וודאי שצריך לומר

לאחר זמן נכנס רבי אליהו לשרותים, וכאשר יצא ונטל את ידיו הוא רמז לשוטר אחד שעמד לידו לנכנס את כל השוטרים שהיו ברכבת שיתקבצו מסביבו של הרב. למרבה הפלא השוטרים נענו לבקשה והתקבצו סביב הרב שהיה זקן מופלג. הרב פנה אליהם ואמר להם: "אני אברך עתה ברכת 'אשר יצר' ואתם כולכם תענו אמן". התלמיד סיפר שכל מי שהיה באותו מעמד ברכבת התפלא מדוע השוטרים נענו ברצינות גמורה לבקשתו של הרב. הרב בירך את ברכת 'אשר יצר' בכוונה גדולה, אמר כל מילה לאט וכל השוטרים בקול גדול ענו אמן.

לא עברו כמה דקות מאז שהרב בירך את ברכת אשר יצר, והרכבת נעצרה בפתאומיות. עד מהרה עברה השמועה על הנס הגדול שהתרחש באותה שעה לנוסעים ברכבת. מטען חבלה שהונח מתחת לפסי הרכבת התגלה בניסי ניסים, ונהג הקטר הצליח לעצור ממש ברגע האחרון. פיגוע גדול נמנע. אי אפשר לתאר מה היה עולה בגורלם של הנוסעים אם לא היו מגלים את המטען והוא היה מתפוצץ. הרכבת עמדה על מקומה חצי שעה והרב הצדיק ישב במקומו שקוע בלימוד הגמרא שבידו ולא שם לב לכל ההמולה שנוצרה. שיחת כל נוסעי הרכבת היתה שברכת 'אשר יצר' של הצדיק שהיא שפעלה את הנס הגלוי שהיה ברכבת. כאשר רעש הנוסעים התגבר מאד, שאל הרב את תלמידו: מה קרה? מה פשר הרעש הגדול שאני שומע. התלמיד סיפר לו את העניין איך שכל הנוסעים אמרו שהנס היה בזכות הרב צדיק רבי אליהו שבירך את ברכת אשר יצר בכוונה גדולה והציל את כל נוסעי הרכבת. הרב שהיה ענוו גדול רצה שלא יתלו את הנס בו ואמר לתלמידו: "נו עכשיו תגיד [אתה צריך לומר תפילת הדרך]? [על פי עלינו לשבח

מושגים ביהדות - ברכת אבות

הברכה הראשונה של תפילת העמידה, הנקראת כן על שם האבות המוזכרים בה: "אלקי אברהם, אלקי יצחק ואלקי יעקב". חובה לכוון היטב בברכת אבות. בברכה זו אנו מפרטים את שבחו של ה', ואין זה ראוי שבעת האמירה יפנה האדם את מחשבתו לעניינים אחרים. אם אמר את ברכת "אבות" מבלי לכוון לפירוש המלים ונזכר בכך לפני שאמר את שם ה' של ברכת "ברוך אתה ה' מגן אברהם", יחזור לומר שוב מהמלים "אלקי אברהם, אלקי יצחק וכו'". בברכת אבות כורעים בתחילת הברכה ובסיומה. אופן הכריעה הוא: כשאומר "ברוך" יכפוף את ברכיו, כשאומר "אתה" ישתחוה, כלומר, יכפוף את ראשו וגופו בבת

אחת וכשמגיע לאמירת "ה'" יזקוף בנחת, תחילה את ראשו ואחר כך את גופו. טעם הכריעה הוא, שכן דרך
ארץ להשתחוות כשבאים לפני המלך, ויש דורשים זאת ממה שנאמר (בראשית כד, מח): "ואקד ואשתחוה
לה' ואברך את ה' אלקי אדני אברהם".